

mallonga gramatiko de volapuko

1. [lafab \(alfabeto\)](#)
2. [subsat \(substantivo\)](#)
3. [lartig \(artikolo\)](#)
4. [ladyek \(adjektivo\)](#)
5. [ladvärb \(adverbo\)](#)
6. [numavöds \(numeraloj\)](#)
7. [pönop \(pronomo\)](#)
8. [värb \(verbo\)](#)
9. [präpod \(prepozicio\)](#)
10. [konyun \(konjunkcio\)](#)
11. [lintelek \(interjekcio\)](#)
12. [provfrazo](#)
13. [dispenans \(subskribintoj\)](#)

[ge lü välapad \(reen al la elektopagho\)](#)

1. lafab (alfabeto)

a, ä, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, ö, p, r, s, t, u, ü, v, x, y, z

ä=tre malferma e

e=tre ferma e

ö=germana, sveda, islanda, hungara, turka ö; franca eu, norvega, feroa, dana ø

ü=germana, hungara, turka ü; dana, islanda, sveda, norvega, nederlanda, franca u

c=ch au gh

j=sh au jh

x=ks au gz

y=j

z=c au dz

akcentighas chiam la lasta silabo.

[primio \(supren\)](#)

2. subsat (substantivo)

2.1 deklin (deklinacio)

balnum (singularo)

plunum (pluralo)

fat (la) patro

fats (la) patroj

fata de (la) patro

fatas de (la) patroj

fate al (la) patro

fates al (la) patroj

fati (la) patron fatis (la) patrojn
fat! ho patro! o fats! ho patroj!

2.2 vortoj

tutklare signantaj ichajn vivajhojn estas masklaj, kaj tiuj tutklare signantaj inajn vivajhojn estas feminaj. chiuj aliaj vortoj estas neutraj.

man (viricho), **fat** (patricho), **tor** (bovicho) estas masklaj.

vom (virino), **mot** (patrino), **kun** (bovino) estas feminaj.

men (homo), **flen** (amiko), **cil** (infano), **jevod** (chevalo), **bub** (bovo), **gok** (koko), **bubül** (bovido), **buk** (libro), **tab** (tablo) estas neutraj.

oni shanghas la neutrajn vortojn, kiuj signas **vivantajhojn**, al masklaj per la prefikso **hi-** kaj al feminaj per la prefikso **ji-**. **flen**=amiko, **hiflen**=amikicho, **jiflen**=amikino; **dog**=hundo, **hidog**=hundicho, **jidog**=hundino.

malgrandigaj vortoj (smalükamavöds): **flor**=(la) floro, **floril**=(la) floreto, **dom**=(la) domo, **domil**=dometo.

[primio \(supren\)](#)

3. lartig (artikolo)

la artikolo: **el** (neutra), **hiel** (maskla), **jiel** (femina) metighas nur antau fremdvortoj (tiu estas antau nevolapukaj vortoj):

(el) *friedrich* frideriko

ela *friedrich* de frideriko

ele *friedrich* al frideriko

eli *friedrich* friderikon

o (el) *friedrich!* (ho) frideriko

[primio \(supren\)](#)

4. ladyek (adjektivo)

la finajho de adjektivoj estas chiam **-ik**. **gud**=bono, **gudik**=bona; **kop**=korpo, **kopik**=korpa.

la adjektivoj metighas nefleksiitaj malantau la substantivo. sed se ili metighas antau la substantivo, ili shanghighas lau numero kaj kazo. **buk jönik**=bela libro; **bukas jönik**, **jönikas** **bukas**=de (la) belaj libroj.

la komparacio de la adjektivoj formighas per **-um** kaj **-ün**.

gudik=bona, **gudikum**=pli bona, **gudikün**=plej bona

jönik=bela, **jönikum**=pli bela, **jönikün**=plej bela

[primio \(supren\)](#)

5. ladvärb (adverbo)

5.1 originaj formoj.

ai=chiam, **ba**=eble, **i**=ankau, **is**=chi tie, **no**=ne, **plu**=pli, **te**=nur, ...

5.2 derivitaj formoj.

adverboj povas formighi per almeto de **-o** (kaj en certaj kazoj de **-ao** kaj **-io**) el aliaj vortoj.

delo=dumtage, **adelo**=hodiau, **ädelo**=hierau, ...

deto=dekstre, **detao**=de dekstre, **detio**=dekstren, ...

gudiko=bone, **gudikumo**=pli bone, **gudiküno**=plej bone;

jöniko=bele, **jönikumo**=pli bele, **jöniküno**=plej bele; ...

[primio \(supren\)](#)

6. numavöds (numeraloj)

1 **bal**=unu, 2 **tel**=du, 3 **kil**=tri, 4 **fol**=kvar, 5 **lul**=kvin, 6 **mäl**=ses, 7 **vel**=sep, 8 **jöl**=ok, 9 **zül**=nau, 0 **ser**=nulo

10 **deg**=dek, 100 **tum**=cent, 1'000 **mil**=mil, 10'000 **degmil**=dekmil, 100'000 **tummil**=centmil, 1'000'000 **balion**=miliono

11 **degbal**=dek unu, 22 **teldegtel**=dudek du, ...

bim bal=unu arbo, **böds degtel**=dek du birdoj, ...

0,1 **dim**=dekono, 0,01 **zim**=centono, 0,001 **mim**=milono, 0,000'1 **dimmim**=dekmilono, 0,000'01

zimmim=centmilono, 0,000'001 **balyim**=milionono, ...

2/3 **kildils tel**=du trionoj, 1/5 **luldil bal**=unu kvinono, 3/10 au 0,3 **degdils kil** au **kildim**=tri dekonoj

balid=unua, **telid**=dua, ...

balido=unue, **telido**=due, ...

balna=unuvoje, **telna**=duvoje, ...

a bal=po unu, **a tel**=po du, ...

kilik=trioble, **mälilik**=sesoble, ...

telön=duobligi, **kilön**=triobligi, ...

[primio \(supren\)](#)

7. pönop (pronomo)

7.1 pönop pösodik (persona pronomo)

balnum (singularo)

plunum (pluralo)

ob mi

obs ni

ol ci, vi	ols vi
or vi (ghentile)	ors vi (ghentile)
om li	oms ili (ichaj)
of shi	ofs ili (inaj)
on ri, shli, ghi	ons ili (neutraĵ)
oy oni	
os (tio), netradukighas en e-o	
ok si	oks si (pluralaj)
od si reciproke (pri du)	ods si reciprole (pli ol du)

7.2 pönop dalabik (posesiva pronomo)

obik=mia, **olik**=cia, via, **orik**=via (ghentile), **omik**=lia, **ofik**=shia, **onik**=ria, shlia, ghia, **oyik**=onia, **okik**=sia (de unu), **obsik**=nia, **olsik**=via, **orsik**=via (ghentile), **omsik**=ilia (iche), **ofsik**=ilia (ine), **onsik**=ilia (neutre), **oksik**=sia (de pluralaj).
krom la formoj kun **-ik**, eblas uzi la genitivon de la personaj pronomoj kun **-a**. **buk obik** au **buk oba**=mia libro.

7.3 pönop jonik (demonstra pronomo)

at, **hiat**, **jiat**=tiu chi, **atos**=tio chi, **et**, **hiet**, **jiet**=tiu, **etos**=tio, **otla sama**, **it**=mem, **ebo at**=ghuste tiu chi, **ebo ot**=ghuste la sama.

7.4. pönop säkik (demanda pronomo)

utre	iche	ine	neutre	
kin?	kim?	kif?	kis?	=kiu?, kio?
kinik?	kimik?	kifik?	kisik?	=kia?
kinid?	kimid?	kifid?	(kisid?)	=kioma?

7.5 pönop vokädik (eksklamativa pronomo)

utre	iche	ine	neutre	
kion!	kiom!	kiof!	kios?	=kiu!, kio!, kia!

7.6 pönop tefik (rilativa pronomo)

kiu (utre)=**kel**; kiu (iche)=**hikel**; kiu (ine)=**jikel**, kio (neutre)=**kelos**.
tiu, kiu; tio, kio=**ut, kel; hiut, kel; jiut, kel; utos, kel;** (personoj) **utan, hiutan, jiutan, kel**

7.7 pönop nefümik (nedifinita pronomo)

ek =iu,	ans , anik =iuj, kelkaj,
nek =neniu	al , alik =chiu,

bos=io

alan=chiu (homo),

nos=nenio **öm**, **öman**, **ömik**=kelka.

ans, **al**, **öm** estas sole starantaj, **anik**, **alik**, **ömik** adjektivaj formoj.

[primio \(supren\)](#)

8. värb (verbo)

konyug (konjugacio).

8.1 jenöfastad (=realostato, indikativo).

8.1.1 dunalefom (aktiva vocho)

8.1.1.1 fümabidir (indikativo)

8.1.1.1.1 presenatim nefinik (prezenco).

balnum (singularo)

plunum (pluralo)

löfob mi amas

löfobs ni amas

löfol ci, vi amas

löfols vi amas

löfor vi (ghentile) amas

löfors vi (ghentile) amas

löfom li amas

löfoms ili (ichoj) amas

löfof shi amas

löfofs ili (inoj) amas

löfon ri, ghi amas

löfons ili amas

löfoy oni amas

löfoms okis=ili amas sin (mem). **löfoms odis**=ili amas sin unu la alian.

8.1.1.1.2 pasetatim nefinik (imperfekto)

älöfob mi amis **älöfobs** ni amis

älöfol vi amis **älöfols** vi amis

älöfon ri amis **älöfons** ili amis

8.1.1.1.3 presenatim finik (perfekta prezenco)

elöfob mi estas aminta **elöfobs** ni estas amintaj

elöfol vi estas aminta ...

8.1.1.1.4 pasetatim finik (perfekta preterito)

ilöfob mi estis aminta **ilöfobs** ni estis amintaj

...

8.1.1.1.5 fütüratim nefinik (futuro)

olöfob mi amos ...

8.1.1.1.6 fütüratim finik (perfekta futuro)

ulöfob mi estos aminta ...

8.1.1.2 vipabidir (optativo)

löfobös! mi bonvolu ami; mi deziras, ke mi bonvolu ami.

löfolös! vi bonvolu ami; mi deziras, ke vi bonvolu ami.

8.1.1.3 büdabidir (volitivo)

löfolöd! amu! (singulare). löfolsöd! amu! (plurale)

8.1.1.4 stipabidir (kondicionalo)

löfoböv mi amus. löfobsöv ni amus

löfolöv vi amus

elöfoböv ni estus estantaj amintaj ...

8.1.1.5 nenfümbidir (infinitivo)

löfön=ami, elöfön=esti estante aminte, olöfon=esti amonte

8.1.1.6 partisipabidir (participo)

löföl=amanta, älöföl=aminta, elöfol=estanta aminte

8.1.2 sufalefom (pasiva vocho)

8.1.2.1 fümabidir (indikativo)

8.1.2.1.1 presenatim nefinik (prezenco).

palöfob mi estas amata, mi amighas. palöfobs ni estas amataj, ni amighas

8.1.2.1.2 pasetatim nefinik (preterito)

pälöfob mi estis amata, mi amighis

8.1.2.1.3 presenatim finik (perfekta prezenco)

pelöfob mi estas amata, mi amighis

...

8.1.2.2 vipabidir (optativo)

palöfobös! mi volas, ke mi estas amata! mi bonvolu esti amata!

8.1.2.3 bŭdabidir (volitivo)

palöfolöd! estu amata! amighu!

8.1.2.4 stipabidir (kondicionalo)

palöfoböv mi estus estanta amata, mi amighgus

8.1.2.5 nenfŭmbidir (infinitivo)

palöfön esti amata. pelöfön esti estanta amita

8.1.2.6 partisipabidir (participo)

palöföl amata. pelöföl estanta amita, amita

8.2 säkastad (=demanda stato, interrogativo).

demando formighas per almeto de la silabo **-li** al la fino de la verbo. **löfob-li?** chu mi amas?
älöfol-li? chu vi amis?

8.3 mögastad (=duba stato, dubitativo)

en vpo la verbo metighas en la dubitivon nur tiam, kiam oni volas esprimi eblon au pridubeblon por malhelpi miskomprenojn.

la dubitativo formighas per almeto de la silabo **-la** al la fino de la verbo. **no sevob, va okömom-la.** mi ne scias, chu li venos (sed tion mi dubas).

[primio \(supren\)](#)

9. präpod (prepozicio)

9.1 formoj primitivaj

a=po (**a tel**=duope, po du); **lä**=apud, che, en la proksimeco de; **fa**=de, fare de; **in**=en + nominativo (**in dom**=en la domo); **ini**=en + akuzativo (**ini dom**=en al domon); **se**=el (loke); **su**=sur; ...

9.2 formoj derivitaj

la derivitaj prepozicioj formighas el aliaj vortoj (pleje el substantivoj) per almeto de **-ü**. **bŭdü**=lau ordono de (**bŭd**=ordono); **demü**=konsidere de, pro (**dem**=atento, konsidero); **domü**=en la domo de (**dom**=domo); ...

la prepozicio metighas **antau** la substantivon kaj postulas **chiam** la nominativon.

[primio \(supren\)](#)

10. konyun (konjunkcio)

10.1 formoj primitivaj

e (antaŭ vokalo: **ed**)=kaj; **ab**=sed; **bi**=char, pro tio ke; **u** (antaŭ vokalo: **ud**)=au (pri elekto); **ven**=kiam; ...

10.2 formoj derivitaj

la derivitaj formoj formiĝas el aliaj vortoj per almeto de **-ä**. **kodä** (**kod**=kauzo)=tial ke, pro tio ke, kial (rilativa) (**kod**=kauzo); **medä**=per tio, ke (**med**=rimedo); **büä**=antaŭ ol (**bü**=antaŭ (tempe)), **güä**=male de tio ke (**gü**=male de); **toä**=malgrau ke, kvankam, spite de tio ke (**to**=malgrau); ...

[primio \(supren\)](#)

11. lintelek (interjekcio)

11.1 formoj primitivaj

ag!=ahh!; **ö!**=ej!, he!; **vi!**=ve al!; **si!**=jes!; **nö!**=ne!; ...

11.2 formoj derivitaj

la derivitaj formoj formiĝas el substantivoj per almeto de **-ö**. **danö!**=dankon!; **stopö!**=haltu!; **yufö!**=helpon!; ...

[primio \(supren\)](#)

provfrazo:

oksev ai ebinom stab gudikün tugas valik.=la scio pri si mem chiam estis la plej bona bazo de chiuj virtoj.

**prof-ro d-ro albert sleumer, cifal
d-ro arie de jong, kadäman vpa.
jakob sprenger, kadäman vpa.**

wienacht (svisio), la 17an ghis 19a de septembro 1929

päbuvödemüköl e päesperantapüküköl fa el *sebastian hartwig*.